

СТАНОВИЩЕ

От доц. дпн Горан Борисов Горанов член на научното жури за публична защита на дисертационен труд, съгласно решение на ФС на Философския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.3. Политически науки, научна специалност: Политология (Сравнителна политология).

Тема на дисертационния труд: „Капацитет на българските правителства за промени в социално-икономическата политика (2001-2013г).

Автор на дисертационния труд: Маргарита Искренова Каснакова.

Научен ръководител: доц. д-р Даниел Михайлов Смилов.

Представеният дисертационен труд, общ обем 253 страници се състои от въведение, три глави, обобщение и изводи, и библиография на използваната литература. Авторефератът съответства на структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Структурата и тематичното съдържание представят замисълът на автора да насочи вниманието си към един съвременен, но по същество неизследван проблем в българския политически живот. Факт, който сам по себе си свидетелства за неговата научна значимост. Обект на анализ е способността на три последователни български правителства - на С. Кобургготски, С. Станишев и Б. Борисов да представят и да реализират идеи и намерения за действия и промени в социално-икономическата си политика. Този подход логично извежда на преден план проблема за капацитета на тези правителства, и по конкретно за начина и последователността на неговото актуализиране и реализиране в рамките на конституционния мандат на всяко от тези правителства.

Това позволява коректно да се дефинира основният изследователски въпрос, а именно доколко българските правителства разполагат с политически капацитет да инициират промени в социално-икономическата политика в съответствие с конституционния си статус на институции на изпълнителната власт. И в съответствие с позициите и правомощията, които им позволяват да действат като управленски субект

на публичната власт в рамките на една правова държава. Но именно тук възниква въпроса – откъде и как би следвало да започне анализът на подобен аспект в дейността на правителствата.

Смятам, че в това отношение изследването на законодателната инициатива на правителствата, като основен инструмент за промяна на политиката в държава с демократична форма на управление е възможно най-коректният от методологическа гледна точка. Това позволява в предметната област на изследването да се включат управленските програми на правителствата. А също така и техните стратегически намерения и обещания пред българската общественост, които следва да намерят израз и начална реализация в законодателни инициативи и законопроекти. Действия, всяко едно от които е нагледно доказателство за тяхната компетентност и готовност да пристъпят към реализация на целите си в социално-икономическата политика.

В този план бих искал да отбележа и още един позитивен момент. Обект на анализ е законодателната дейност на три последователни правителства. Това позволява да се открие спецификата на дейността им в рамките на един период – (2001-2013 г), в който развитието на българското общество поставя на дневен ред определени проблеми от социално-икономическо естество, които следва да бъдат в центъра на вниманието и на дейността на правителствата. Това позволява основният използван метод да бъде сравнителният, а чрез него да се поставят и успешно да се решат две изследователски задачи. Едната, на сравнение да се подложи, както се изразява докторанта, първичното законодателство на правителствата. И другата – техните инициативи да се групират спрямо различните полета на социално-икономическата политика, а именно: „икономически растеж“, „пазар на труда“, „приватизация, либерализация и децентрализация“, „осигурителна система“, „бизнес климат“ и „публични финанси“. На тази основа се извеждат 103 индикатора, които позволява сравнителният анализ да се базира на заложените приоритети и цели в управленските програми. И на измерими прояви на ефективно целеполагане на общи приоритети и цели на българските правителства в рамките на изследвания 12 годишен период. Прояви, които могат да се интерпретират и представят като капацитет за промени в законодателната

активност на правителствата. Не случайно при концептуализирането на основните понятия акцентът се поставя върху законодателната инициатива като инструмент за промени на правителствените политики, емпиричен израз на които са и броя на приеманите, т.е. на гласуваните закони.

Възприетата методология позволява да се дефинират и да се тестват четири емпирично удостоверими хипотези. Чрез тях на частична ревизия се подлага лансираната централна изследователска теза, че правителствата не инициират съществени промени в социално-икономическата политика поради липса на политически капацитет за ефективно целеполагане. И поради липса на последователна политическа ангажираност съответстваща на партийният им профил и на партийната им идеология. Значимите промени обикновено се обвързват с влиянието на Европейския съюз, като резултат от членството на България (2007г) и изпълнението на поети задължения за синхронизация с практиките и достиженията в обединена Европа. Така сумарният резултат от направени изводи позволява да се отхвърли първата работна хипотеза, частично да се отхвърлят втората и третата хипотези и да се потвърди четвъртата работна хипотеза, която потвърждава идеологическото обезличаване на българските политически партии.

Онова, което смятам, че следва задължително да се отбележи и като обективна особеност на дисертационното изследване, и като предизвикателство пред което се изправя докторанта е необичайният за един политически анализ широк и непрекъснато усложняващ се информационен и аналитичен контекст. Както отбелязва автора при набирането на емпиричните данни се излиза отвъд привидните очевидности на фактите. Количественаата и качественаата информация се набира от първични и вторични източници, а след това се обработва по методики и стандарти, присъщи на социалните емпирични изследвания. Това изисква да се използват теоретичен и методичен инструментариум от областта не само на политологията, но най-вече на социологията, а също така на правото, икономиката и други социални науки. Това налага структурата на анализа да се синхронизира с първичната-статистическа обработка на информацията, да се използват техники за синтез, анализ и онагледяване на използваната терминалогия, да се състави

организационен план, в който по стъпков модел се поставят, анализират и обединяват планираните изследователски задачи.

Подчертавам тези моменти, защото те несъмнено изискват структурата на изложението да отговаря на една теоритична и методическа прецизност, която позволява самият изследователски процес да се осъществи чрез последователни преходи от интерпретиране към операционализиране. А самото изложение да бъде комбинация от обяснителни и описателни структури. Показателна в това отношение е глава втора, в която анализът започва от управленските програми, протича като набиране и синтез на емпирични данни, за да се стигне до измерване на политическия капацитет на правителствата за промяна в социално-икономическата политика. От тази особеност на анализа вероятно произтича и така категорично заявеното намерение, дисертационният труд да се възприема като база за следващи научни изследвания, с подчертано политико-практическа насоченост.

Всичко това ми позволява да направя извода относно успешната реализация на едно тематично по замисъл и по начин на концептуална реализация, емпирично политологично изследване. Представеният дисертационен труд покрива изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Налице са необходимите основания уважаемите членове на научното жури да вземат единодушно решение на Магдалена Искренова Каснакова да се присъди образователната и научна степен „Доктор по политология“ Професионално направление 3.3. Политически науки, научна специалност: Политология (Сравнителна политология).

20.12.2016

доц. дпн Горан Горанов